

INFO SILOS

Interni magazin Tvornice cementa Kakanj

Broj 39, 02/2017.

U FOKUSU

Godina izazova - intervju sa dr Berndom Scheifeleom

TPregled najvažnijih događaja u 2016. [str.2](#)

Stabilni pomoci

Intervju sa Branimirom Muidžom, generalnim direktorom HeidelbergCementa za BiH i Hrvatsku [str.4](#)

U novom ruhu

Nova administrativna zgrada [str.8](#)

KUPCI I TRŽIŠTE

Stručnost bez granica

Predstavljamo partnere - Euroasfalt [str.10](#)

25 godina povjerenja

Njemačka u BiH [str.12](#)

Formula za stabilan razvoj

Međunarodni sajam ZEPS [str.14](#)

Bonitet vrijedan zlata

Tvornica cementa Kakanj dobitnik prestižnog certifikata [str.15](#)

Smanjiti opterećenja

Predstavljena Bijela knjiga Vijeća stranih investitora [str.16](#)

Liberalizacijom do članstva

Okrugli sto u okviru dodjele priznanja 100 najvećih u BiH [str. 18](#)

LJUDI

38 godina stalnog napretka

Obilježen Dan Tvornice cementa Kakanj [str.20](#)

Na 1. mjestu sigurnost

Sedmica sigurnosti [str.22](#)

Radnička podrška

Predstavnici sindikata iz Njemačke u posjeti TCK [str.24](#)

ZAJEDNICA

Na valovima prirode

Radio-amateri Kaknja u promociji biodiverziteta [str.26](#)

Za veseli osmjeh

TCK finansira izgradnju igrališta [str.28](#)

Prozor u svijet

Donacija kakanjskoj gimnaziji [str.29](#)

ODRŽIVI RAZVOJ

Energetski potencijali otpada

RENEXPO konferencija o upravljanju otpadom [str.30](#)

Pobjednik je priroda

Svečana dodjela nagrada Živi svijet kamenoloma [str.32](#)

Projekti budućnosti

U Briselu proglašeni QLA pobjednici [str.34](#)

GODINA IZAZOVA

U FOKUSU

2016. godina za HeidelbergCement bila je posebno izazovna. Kraj godine prigodna je prilika da se još jednom sagledaju najvažniji događaji u proteklom periodu. Intervju sa dr. Berndom Scheifeleom preuzimamo sa UNITE-a, intranetske mreže HeidelbergCement Group.

Unite: Fokus tokom 2016. bio je na preuzimanju Italcementija koje je objavljeno u ljeto 2015. godine, a koje se sada završilo. Koja je trenutna situacija

Dr. Bernd Scheifele: Sada je jedini dioničar Italcementija HeidelbergCement koji ima udio od 100% dioničkog kapitala. Trgovanje dionicama Italcementija prekinuto

je 12. oktobra. Zadovoljstvo mi je reći da integracija napreduje brže nego što je planirano. Preuzimanjem kontrole početkom jula zamijenili smo menadžment na u svim glavnim zemljama poslovanja Italcementija i uveli filozofiju upravljanja HeidelbergCementa. Nacionalna sjedišta za koja više nije bilo potrebe zatvorena su a aktivnosti prebačene na jednu lokaciju. Mnogo novih

kolega iz Italcementija već su počeli raditi u Heidelbergu u toku proteklih nekoliko sedmica.

Unite: Početkom godine i akvizicije Italcementija, dva nova centra nadležnosti (competence center) su uspostavljena u okviru reorganizacije Upravnog odbora: Centar nadležnosti RMC (transportni betoni) i novi odjel Global Market Intelligence and Sales Processes. Koji su ciljevi ova dva centra nadležnosti?

Dr. Bernd Scheifele: Cilj Centra nadležnosti RMC je da se poveća operativna efikasnost u transportnim betonima i da se dostigne poboljšanje marže od €120 miliona za tri godine, kroz program pod istim imenom. Fokus je na optimizaciji logistike i dizajna mješavine. Novi Globalni odjel za tržišnu inteligenciju i prodajne procese dodatno će profilirati upravljanje prodajom kroz program pod nazivom "Prodaja je nauka". Fokus je na temama vezanim za poslovne procese i upravljanje cijenama. Tu se također radi i o detaljnijoj analizi individualnih segmenata na relevantnim makro tržištima i identifikaciji pokretačkih tačaka na našim tržištima. Želimo

ove podatke koristiti za definiranje atraktivnih tržišnih segmenata kojima ciljano pristupati.

Naravno, i u 2017. godini dosljedno ćemo provoditi naše globalne programe za optimizaciju troškova i procesa, i za povećanje marže. Ti projekti uključuju posebno LEO projekat poboljšanja logistike, Programe stalnog poboljšanja (Continuous Improvement Programmes) za poslovne linije agregata ("Aggregates CI") i cementa ("CIP"), kao i "FOX" za nabavku.

Unite: Nedavno ste u pismu koje ste uputili menadžmentu najavili sveobuhvatne mjere smanjenja troškova u sjedištu u Heidelbergu koje na snagu stupaju odmah. Šta to uključuje i zašto su te mjere neophodne?

Dr. Bernd Scheifele: Iako je godina bila sveukupno pozitivna, vjerujemo da u ovom trenutku postoje značajni rizici za globalnu ekonomiju. Faktori rizika uključuju ne samo posljedice Brexita, koje je još uvijek teško procijeniti, nego također trendove cijena nafte, efekte mjera monetarne politike, posebno one Federalnih rezervi SAD-a, na tokove kapitala i kursne liste u zemljama u razvoju, kao i geopolitičke rizike povezane sa krizama i konfliktima na Bliskom istoku i istočnoj Ukrajini. I, naravno, razvoj događaja nakon što je Donald Trump preuzeo ulogu predsjednika SAD-a. Kao odgovor na ove neizvjesnosti, mi smo nametnuli trenutni moratorij na zapošljavanje u sjedištu kompanije. Troškovi savjetovanja i obuke također će biti smanjeni na minimum, a isto će se primijeniti i na putovanja. Za početak, ove mjere će važiti do kraja godine, nakon čega će se ponovo razmotriti.

Unite: U novembru, vrhunske agencije za procjenu rejtinga S&P Global Ratings i Moody's podigli

su HeidelbergCement na stepen Investitora. Ovo nam je zadugo bio cilj. Šta stepen Investitora znači za kompaniju?

Dr. Bernd Scheifele: Veoma smo sretni zbog ove odluke o pozitivnom rejtingu. Naš rejting je podignut kao rezultat jakih operativnih aktivnosti i stalnog napretka u našoj kapitalnoj strukturi i protoku novca tokom posljednjih nekoliko godina. Sa rejtingom na stepenu Investitora mi smo postigli jedan od naših centralnih strateških ciljeva. Sada smo idealno pozicionirani da značajno proširimo našu investicijsku bazu i poboljšamo naše uslove finansiranja.

Unite: Još jedna dobra vijest je da je nedavno CDP (carbon Disclosure Project - Projekat izvještavanja o emisijama karbona) prepoznao HeidelbergCement kao jednu od vodećih svjetskih kompanija prema mjerama kojima se bori protiv klimatskih promjena. Možete li nam reći nešto o tome?

Dr. Bernd Scheifele: CDP ocjenjivanje provodi se godišnje kao mjera aktivnosti kompanija u zaštiti klime i kao provjera transparentnosti njihovog izvještavanja. CDP je HeidelbergCementu dao ocjenu A, što znači da se kompanija smatra kao globalni lider po pitanju mjera i strategija koje poduzima u borbi protiv klimatskih promjena. Također smo imali jako dobar učinak kada se poredimo s drugima u našoj industriji što nam je donijelo status "Lider sektora energije i materijala". To znači da smo među najboljim kompanijama u našoj industriji. Pored toga, mi smo također predvodnici na DAX-u Njemačkoj, Austriji i Švicarskoj.

Unite: Vaši komentari tokom kvartalne konferencije za medije 9. novembra vezano za Trumpov prijedlog izgradnje zida između Meksika i SAD-a potaknuli su priličnu kontraverzu. Možete li nam

reći nešto o otme iz Vašeg ugla?

Dr. Bernd Scheifele: Moju izjavu o izgradnji zida - koja je trebala biti ironična - mediji su izvadili iz konteksta. Izbor Donalda Trampa me je iznenadio, kao vjerovatno i većinu nas u Evropi. 9. novembra, ubrzo nakon što su objavljeni rezultati izbora, mi smo na konferenciji za medije objavili naše kvartalne pokazatelje, i ja sam upitan za ocjenu rezultata izbora. Po mom mišljenju, infrastrukturni program koji je najavio Trump može dovesti do značajnog rasta građevinskih aktivnosti u SAD-u čime će se povećati potražnja naših proizvoda. Kada su me pitali o izgradnji zida dao sam ironičnu opasku da, ukoliko se zid ikada bude gradio, da će biti građen od betona a ne drveta. Činjenica da je ova izjava potom skraćena i preuveličana sigurno ima veze s usijanošću medija na taj dan. Društveni mediji su skloni predstavljati stvari na napuhan način - što rezultira jednako burnim reakcijama. Međutim, ono što je apsolutno jasno je da mi u HeidelbergCementu ne poslujemo po svaku cijenu. Upravo je to razlog zašto smo se povukli iz Saudijske Arabije i Nigerije.

Unite: Samo još jedno pitanje koje se odnosi na naše sjedište. Kako napreduju planovi za novu zgradu?

Dr. Bernd Scheifele: Baš prije ljetnih odmora prošle godine održali smo javni događaj tokom kojeg smo predstavili našu novu zgradu i dobili veoma pozitivne komentare. Podnijeli smo zahtjev za građevinsku dozvolu gradskom vijeću i očekujemo da ćemo uskoro dobiti odobrenje. Skoro svi odjeli u ulici Berliner Straße 6 sada su premješteni u zgradu Mathematikon u Berliner Straße 47/49. Rušenje stare zgrade planirano je za februar 2017, dok je početak konstrukcije nove planiran za ljeto ove godine.

STABILNI POMACI

U FOKUSU

Tvornica cementa Kakanj i ovu poslovnu godinu završava sa pozitivnim rezultatima i ispunjenim planom proizvodnje i prodaje. Kako ocjenjujete proteklu godinu?

Proteklu godinu možemo ocijeniti kao dosta tešku s obzirom na kompletnu ekonomsku situaciju u BiH. Nekih malih pomaka ima, ali nedovoljno da privredi da zamaha. Tokom 2016. godine prodaja je bila na otprilike istom nivou kao i prethodne godine, što je velikim dijelom rezultat kašnjenja u početku gradnje velikih

infrastrukturnih objekata koji bi mobilizirali građevinski sektor, a time i sveukupnu privredu države. Nadamo se poboljšanju poslovnog ambijenta i investicijske klime u BiH koji bi preokrenuli trend u pozitivni i koji bi potaknuli rast prodaje svih građevinskih materijala.

Međutim, i pored svih izazova, Tvornica cementa Kakanj radi na dugoročnom planiranju i nastavlja sa svojim planiranim ulaganjima. Tvornica cementa Kakanj je ostvarila ukupnu prodaju od 433 hiljade tona cementa u 2016, otprilike 2% više

nego u 2015. Uz vrlo intenzivnu tržišnu bitku i konkurenciju, uspjeli smo zadržati leadersku poziciju na domaćem tržištu, kako u prodaji cementa tako i u prodaji betona. Očekivani poslovni rezultati bi trebali biti bolji nego u prethodnoj godini jer osim neznatnog povećanja prodaje, konstantnim naporom upravljamo uspješno troškovima, pa će iz tog razloga i poslovni rezultat biti bolji nego u prethodnoj godini.

Također, i poslovanje naših betonara je bilo u porastu. Proizvodnja betona u 2016. veća je za čak 60% u odnosu na 2015. Ovakav trend je posljedica pokretanja novih projekata na lokacijama gdje smo strateški postavili naše betonare, a dodatna prodaja ostvarena je i kupovinom, a onda i pokretanjem dvije nove kupljene betonare na području regija Sarajeva i Zenice, čime smo ojačali svoju poziciju na tržištu i spremno očekujemo nove infrastrukturne projekte. Cilj svakako ostaje biti lider u kvaliteti, u troškovima, a ostvarivanjem tih ciljeva onda je logično da će to doprinijeti novom volumenu isporučenih i ugrađenih kubika betona.

Bez obzira na veoma izazovno poslovno okruženje, zajedničkim

zalaganjem, unapređenjem poslovnih procesa i prilagođavanjem promjenljivim tržišnim uvjetima uspjeli smo ostvariti veoma dobar poslovni rezultat u 2016. na zadovoljstvo svih naših interesnih strana, radnika i dioničara.

Kakva je danas pozicija TC Kakanj u okviru grupacije HeidelbergCement?

HeidelbergCement je kompanija koja ima jako dugu tradiciju uspješnog poslovanja i širenja poslovanja kroz dugoročno investiranja. Ova ugledna njemačka grupacija nedavno je obilježila 140 godina svog postojanja i napredovanja, jubilej koji sam za sebe govori o postojanosti kompanije koje se zasniva na kvalitetnim i inovativnim proizvodima, zadovoljstvu kupaca i društveno odgovornom poslovanju.

Uprkos jako turbulentnom ekonomskom razdoblju, kompanija posluje stabilno i nastavlja sa investiranjem i akvizicijama, pa je nedavno kupila veliku italijansku korporaciju Italcementi, čime je HeidelbergCement postao najveći proizvođač agregata na svijetu, drugi na svijetu po proizvodnji cementa i treći na svijetu po proizvodnji transportnih betona. Danas u više od 60 zemalja širom svijeta HeidelbergCement, sa oko 62.000 zaposlenih, je sinonim za kvalitet i stručnost.

Imati takvog strateškog partnera od velikog je značaja za razvoj poslovanja u našem okruženju. HeidelbergCement grupacija ima ogromno iskustvo rekonstrukciji proizvodnih procesa i u implementaciji projekata visoke tehnologije. Heidelberg Technology Center u kojem radi cijela vojska stručnjaka nam omogućava da razvijamo nove proizvode, da uvodimo inventivne tehnologije u proces proizvodnje, smanjujemo upotrebu neobnovljivih resursa, te

na svaki mogući način poboljšamo kvalitet proizvoda i proizvodnje. Jako mnogo naših eksperata iz BiH redovno pohađa dodatne specijalističke obuke u edukativnim centrima HeidelbergCementa.

HeidelbergCement je omogućio transfer znanja u Kakanj i ja to smatram značajnim kapitalom ove tvornice i njenih uposlenika. Rezultat tog transfera je i činjenica da sada stručnjaci iz Kakanja pružaju pomoć u provedbi nekih programa u tvornicama HeidelbergCementa u drugim državama. Naš najdragocjeniji resurs je ljudski kapital, znanje i motivacija naših uposlenika.

Proizvodna tehnologija u TC poboljšava se iz godine u godinu koji su najznačajniji projekti realizovani u proteklom periodu u cilju unaprjeđenja proizvodnje?

Tvornica cementa Kakanj, koja je među top kompanijama u BiH po društvenoj odgovornosti, nastavila je sa ciklusom investiranja u poboljšanje proizvodnih procesa i uvođenje najbolje dostupne tehnologije koja naš uticaj na okoliš smanjuje na minimum.

Nakon zamjene motora i reduktora na mlinovima cementa čime smo postigli značajne energetske u štede i smanjili emisije buke, tokom protekle godine završili smo projekat ugradnje novih vrećastih filtera na mlinove cementa, čime još više smanjujemo naše emisije prašine, a postizemo i stabilnost procesa. Nove tehnologije uvodimo i u pogone analize uzoraka, pa tako uzorkovanje se više ne radi ručno nego automatski, što značajno unapređuje proces kontrole kvalitete naših proizvoda. Ovaj projekat provodi se u fazama da bi u konačnici rezultiralo kompletnom automatizacijom laboratorija.

Tvornica cementa Kakanj počela je i sa korištenjem guma kao zamjenskog goriva. U kom smjeru će se odvijati ove aktivnosti i kakva su iskustva zemalja EU?

Kao društvo upali smo u jedan neodrživi ekonomski model koji dominira našom ekonomijom. Naš postojeći model ekonomije koji se temelji na principu "uzmi-iskoristi-baci" nije održiv. Neminovno će uzrokovati iscrpljenje resursa na Zemlji i akumuliranje otpada te ugroziti opstanak budućim

generacijama.

Sve zemlje EU intenzivno rade na jačanju cirkularne ekonomije kako bi što više uštedile sve vrste neobnovljivih resursa. Za održavanje dugoročne kompetitivnosti evropske, a i time i bosansko-hercegovačke industrije na globalnom tržištu ključno je smanjiti potrošnju energije i uvoz resursa kao najuticajnijih elemenata u troškovima proizvodnje i cijeni konačnih proizvoda.

Upotreba zamjenskih goriva i sirovina u tvornicama cementa, donosi višestruku korist, i cementarama i lokalnim zajednicama. Pored uštede prirodnih resursa, upotreba zamjenskih goriva smanjuje ulaganja u nova postrojenja za upravljanje otpadom, rješava probleme nedostatka prostora za deponovanje otpada, a nudi i mogućnost otvaranja novih radnih mjesta. Otpad nije smeće.

Vjerujemo da će cementna industrija BiH imati važnu ulogu u razvoju modernog upravljanja otpadom i biti prepoznata kao pouzdan partner u rješavanju lokalnih i regionalnih izazova upravljanja otpadom.

Tvornica cementa Kakanj već godinu dana koristi stare automobilske gume kao zamjensko gorivo. Nakon testne faze koja je pokazala da nema nikakvih povećanja emisija, nego naprotiv, smanjenje emisija, nastavili smo sa upotrebom starih guma. Znam da je mnogim ljudima još uvijek pred očima slika guma koje se spaljuju na otvorenom, iz kojih kulja gusti crni dim i čađ. Međutim, tokom proteklog perioda svi smo se mogli uvjeriti da je proces proizvodnje cementa zaista idealan za korištenje ove vrste zamjenskog goriva, a to je primarno jer temperatura u našoj peći prelazi 1400 stepeni celzija, a to je temperatura na kojoj se uništavaju sve organske materija, tako da tokom korištenja guma nema nikakvih dimova i mirisa, a naš vrećasti filter, kako sam ranije spomenuo, zaustavlja bilo kakve emisije čestica. Zaista, to je proces koji se već dugo vremena primjenjuje u svim zemljama evropske unije, a znamo svi koliko je EU stroga kada je u pitanju zaštita okoliša, koliko je daleko ispred drugih kontinenata kada se radi o segmentu čuvanja čovjekove okoline.

U Švedskoj gotovo da nema više otpada, jer se manje od 1 posto odlaze na deponije, a sve ostalo ide u obradu za ponovnu upotrebu ili se koristi kao gorivo. Švedska uvozi velike količine otpada jer ne želi koristiti svoje prirodne resurse i jer je svijest tih ljudi daleko naprednija i svjesni koliko je važno sačuvati resurse svoje zemlje i ne zatrpati je smećem koje onda zagađuje i tlo i vodu.

Naša su nastojanja sada usmjerena na uvođenje takozvanog RDF-a, refuse derived fuel, što bi u prevodu bilo gorivo iz otpada. To je proizvod koji cementare kupuju od prerađivača otpada, a to još uvijek nije zaživjelo u BiH. Kroz projekat sa njemačkim GIZ-om nastojimo promovisati ovaj segment, te potaknuti domaće institucije, komunalna preduzeća

i ostale učesnike ovog segmenta privrednih usluga da krenu u ovaj poduhvat kako bismo i mi u BiH što prije uspostavili sistem razdvajanja otpada koji će imati dalekosežne višestruke pozitivne efekte.

Da bi počeli sa korištenjem ove vrste otpada, ove godine idemo i sa novom investicijom koja se odnosi na modifikaciju postrojenja kako bi se ovo gorivo moglo koristiti uz optimalne rezultate u proizvodnom procesu. To podrazumijeva investiranje u opremu za prijem, skladištenje i doziranje raznih vrsta alternativnih goriva do specifičnih tačaka ulaza sirovine u postojećoj liniji procesa proizvodnje klinkera.

Pored unapređenja proizvodnje i ulaganja u projekte zaštite okoline, društvena odgovornost je uvijek prioritet Tvornice cementa Kakanj. Šta su vam bili prioriteti ove godine?

Ove godine ponovo je bio akcenat na mladima, počevši od Dana otvorenih vrata, kada smo ugostili nekoliko hiljada mladih i djece. Osim toga, donirali smo sredstva za izgradnju još jednog igrališta za djecu. Smatram da je jako važno u današnje vrijeme kada se djeca sve više zatvaraju u kuće kako zbog tehnologija tako i zbog nedostatka vanjske infrastrukture, dakle smatram da je važno praviti ovakva događanja gdje se djeca mogu slobodno okupljati i igrati, a roditelji razmjenjivati iskustva uživo a ne samo putem društvenih mreža. Pored toga, odlučili smo pomoći našoj kakanjskoj gimnaziji da poboljša uslove rada, odnosno da uradi zamjenu dotrajale stolarije na zgradi, te za tu svrhu izdvojili 10.000 KM.

Uposlenici TC, kao i članovi Uprave dobitnici su brojnih priznanja i nagrada - koliko vam to znači u radu i na šta vas obavezuje?

Nakon dugogodišnjeg veoma predanog zalaganja u našem kolektivu, stigle su i brojne nagrade kao satisfakcija za sav naš uloženi trud. Ponosni smo na nagrade koje dobijaju naši menadžeri i, pored stalnog unapređenja naših rezultata i uslova rada, te nam nagrade također govore da našu kompaniju vodimo na pravi način. Ponosni smo na naša dostignuća. Sa velikim zadovoljstvom mogu reći da je naša Tvornica danas primjer ne samo dobrog poslovanja, nego i velike brige za okoliš te sveukupne društvene odgovornosti u Bosni i Hercegovini i šire. Naša firma i naši proizvodi promoviraju ime Kakanja koje je danas sinonim i brend za vrhunski kvalitet.

Dobili smo mnogobrojna priznanja, ali budite sigurni da nam je najvažnije i najdraže priznanje Grb Općine Kakanj. U našoj industriji velika je čast dobiti priznanje od lokalne zajednice. Kakanj je pokazao da iskreno i bez zadržke podržava svoje privredne subjekte i da je svjestan značaja industrije u ovo vrijeme kada je domaća proizvodnja skoro pa misaona imenica.

Kvalitet proizvoda, izvrsnost isporuke i kontinuirano ulaganje u odnose s kupcima omogućili su nam da zadržimo leadersku poziciju na tržištu Bosne i Hercegovine. Kvalitet naših proizvoda zvanično su potvrdili naši kupci kroz istraživanje koje je provela međunarodna organizacija iz Švicarske ICERITAS. Tvornici cementa Kakanj i TBG BH dodijeljene su Qudal medalje za vrhunski kvalitet cementa i betona u Bosni i Hercegovini za godinu 2015, 2016. i 2017. Pored toga, ove godine Tvornica cementa Kakanj je prvi dobitnik Zlatnog certifikata bonitetne izvrsnosti. Ponosan sam na činjenicu da je Tvornica cementa Kakanj prva kompanija u BiH koja je zaslužila ovo najvrjednije priznanje čija je vrijednost u tome što se dodjeljuje na temelju mjerljivih i transparentnih, dakle objektivnih i opće prihvaćenih

financijskih kriterija koji ukazuju da smo u dužem vremenskom periodu prepoznati kao pouzdan, siguran, kredibilan i poželjan partner. Najviša ocjena boniteta upućuje da naše poslovanje krasi izuzetna finansijska stabilnost, visoka kvaliteta upravljanje kapitalom, uspješno upravljanje rizicima i svim poslovnim procesima što ukazuje na kvalitetu upravljanja, najviše razinu poslovne vjerodostojnosti Tvornice.

Koji su planovi za 2017. u segmentu ekonomskog poslovanja, ulaganja u okolinske projekte i projekte podrške lokalne zajednice?

Tvornica cementa Kakanj će nastaviti da gradi poslovanje na stubovima

održivog poslovanja koje uključuje pozitivno poslovanje uz maksimalnu posvećenost radnicima i lokalnoj zajednici. Naša ulaganja u razvoj i implementaciju novih tehnologija i standarda se nastavljaju kako bismo u svakom trenutku mogli biti konkurentni na domaćem tako i na EU tržištu. Sa novim tehnologijama i standardima dodatno radimo na zaštiti okoliša i unapređenju društveno odgovornog poslovanja uopšte. Dakle, u konačnici, naši planovi su da nastavimo da širimo naše poslovanje, da ostanemo vodeći proizvođač cementa u BiH po kvalitetu i zastupljenosti na tržištu, te da nastavimo biti primjerom drugim kompanijama u segmentu društvene odgovornosti.

U N O V O M R U H U

PROJEKTI

Nova administrativna zgrada omogućit će mnogo veću produktivnost svih administrativnih službi koje su do sada bile raspoređene u nekoliko manjih zgrada. Ovaj projekat podrazumijeva modernizaciju kancelarijskih prostora, značajno ekološko poboljšanje, manji utrošak toplotne energije za zagrijavanje jer je ova zgrada približno izgrađena kao pasivna kuća. Na zgradi imamo terase i ravni krov, te nadstrešnice, i svi ti prostori će biti ozelenjeni kako bismo dodatno uticali na smanjenje CO2.

Administrativni poslovi Tvornice cementa Kakanj obavljaju se u vrlo neuslovnim prostorijama, te je izgradnja nove administrativne zgrade bila prijeko potrebna za poboljšanje uslova rada. Njena gradnja počela je 2011. godine, ali zbog potrebe za ulaganjima u

unapređenje proizvodnje gradnja je trajala do 2016. godine. Danas početkom 2017. godine radovi na administrativnoj zgradi su u završnoj fazi. Tokom 2016. u zgradu je investirano 2,3 miliona KM, a ukupna vrijednost investicije iznosi 3,8 miliona KM

„Zgrada je skoro pa završena, već u proljeće očekujemo da ćemo preseliti kompletnu administraciju, kaže Elvedin Hadžić, rukovodila građevinskog održavanja i vođa ovog projekta. „Trenutno se obavljaju završni radovi na unutrašnjem i vanjskom uređenju. Ovaj projekat

podrazumijeva modernizaciju kancelarijskih prostora, značajno ekološko poboljšanje, manji utrošak toplotne energije za zagrijavanje jer je ova zgrada približno izgrađena kao pasivna kuća. Na zgradi imamo terase i ravni krov, te nadstrešnice, i svi ti prostori će biti ozelenjeni kako bismo dodatno uticali na smanjenje CO2.“

Kompletna konstrukcija objekta kao i vanjsko uređenje objekta, odnosno prilazni putevi i staze, rađeni su od ekološkog materijala – betona iz domaće proizvodnje – gdje je korišten domaći cement, domaći agregat i domaća voda, te domaće firme koje su radile na dizajnu i izgradnji.

Veoma je važno istaći da će se ovim projektom omogućiti mnogo veća produktivnost svih administrativnih službi koje su do sada bile raspoređene u nekoliko manjih zgrada. Uspostavit će se mnogo veća i bolja direktna komunikaciju

među zaposlenima u administraciji, što će u konačnici omogućiti da efikasniji odnos prema klijentima i partnerima, odnosno radnicima i ostalim interesnim grupama.

Nova zgrada je veoma dobro termički izolovana, klimatizacija u samom objektu tako je napravljena da je neophodno sasvim malo energije za klimatizaciju prostora, i za grijanje i za hlađenje, a kompletan objekat je pod djelomičnim nadpritiskom što znači minimalan uticaj vanjskih faktora. Utrošak električne energije za rasvjetu će biti veoma smanjen zbog upotrebe savremene led rasvjete, dok će većina kancelarija u odnosu na stare zgrade imati mnogo veći priliv dnevne svjetlosti, čime će se ostvariti dodatne uštede energije.

Važno je istaći i da se sva oborinska voda iz kompletne tvornice i svih površina u tvornici, uključujući i novu zgradu i okolne platee i prilaze, odvodi u nedavno izgrađenu

taložnicu oborinskih voda, što je sigurno jedinstven primjer u BiH da neka kompanija i na ovaj način brine o zaštiti okoliša i smanjenju svog uticaja na isti.

„Jedna kocka veličine između 6 i 7 kvadrata biće postavljena kao uzorak providnog betona što će služiti kao pokazatelj mogućnosti izgradnje infrastrukturnih i stambenih objekata od betona,“ ističe Hadžić. „Providni beton pokazujemo svijetu i zgradu od betona da pokažemo šta se sve može napraviti od betona. Od betona smo uradili i sve ostale objekte - garaža, prilaz i pomoćni objekti – cilj nam je da na svom primjeru pokažemo kako na najbolji mogući način upotrijebiti domaći održivi materijal – BETON. S obzirom da je zgrada kompletno urađena od betona, ona će vremenom „raditi“, odnosno njena fasada će stalno biti „živa“, mijenjati se iz dana u dan, od jednog godišnjeg doba do drugog, u skladu sa vanjskim uticajima što je veoma značajna odlika betona.“

STRUČNOST BEZ GRANICA

PREDSTAVLJAMO PARTNERE

Sa više od 600 stalno zaposlenih, Euro-Asfalt se profilirao kao jedna od najkvalitetnijih građevinskih kompanija u regiji i šire. Ova bosanskohercegovačka kompanija koja svoje usluge obavlja u skladu sa najzahtjevnijim svjetskim standardima danas je jedna od rijetkih koja ima ugovorene poslove u vrijednosti od preko 200 miliona eura.

Nekada veoma perspektivna država, nakon rata u periodu od 1992.-1995. Bosna i Hercegovina je bila kompletno ruinirana i razrušena. U samom početku poslijeratnog razdoblja, mnogo iskusnih, dobro obučanih i visokoobrazovanih stručnjaka građevinske branše bili su nezaposleni, bilo zbog ratnih razaranja industrijskih kapaciteta ili poslijeratnih ekonomskih promjena. Uvidjevši potencijal tih inženjera, tehničara i ljudi u struci, nekoliko entuzijasta odlučilo je osnovati kompaniju i angažirati najbolje. Tako je godine 1996. osnovana firma "Euro-Asfalt" d.o.o.

"Euro-Asfalt" d.o.o. je danas kompanija sa više od 600 stalno zaposlenih sa dugogodišnjim iskustvom na internacionalnom tlu, kompanija koja je u stalnoj ekspanziji, i koja već odavno kvalitetom svojih usluga osvaja inostrana gradilišta. Euro-Asfalt ima dugogodišnju tradiciju da se upušta u nove izazove i da pri tome sakuplja bogata znanja i iskustva, te ih primjenjuje na novim projektima i vizijama. Od samog nastanka, ova firma ima svoje predstavništvo u Republici Njemačkoj, u kojoj stiče sjajnu reputaciju, izvozeći završne radove u građevini na objektima

sa svjetski poznatim imenima: Lufthansa Training Center, Allianz Arena, Porche Museum, Munich Airport, Sky, Premiere, RTL Koln, Egypt Museum itd. Predstavništvo u Libiji, firma "Euro-Asfalt" d.o.o. osniva 2005. godine, bazirajući se više na asfalterske radove – radove niskogradnje, te uspješno svjedoči izgradnji i rekonstrukciji magistralnih cesta u Benghaziju i Tripoliju.

Godine 2006. osniva se "kćerka" firme "Euro-Asfalt" d.o.o. – firma "BH Asfalt" d.o.o., asfaltna baza u Brezi – najmodernije tehnologije, potpuno automatizirana i ekološka, koja zadovoljava sve standarde.

2008. godine kompanija dobiva certifikat ISO STANDARD – Quality Management System ISO 9001:2000. Krajem 2009. godine, sada već grupacija firme "Euro-Asfalt" d.o.o. osniva još jednu "kćerku" firmu "D-Inženjering"

d.o.o. koja je bazirana na inženjering, projektovanje i nadzor. Godine 2010., firma "Euro-Asfalt" d.o.o. otvara još jedno predstavništvo, u Ujedinjenim Arapskim Emiratima – u Abu Dhabiju. Prvi projekat u UAE je u domenu visokogradnje, izgradnja poslovne zgrade u Abu Dhabiju.

U 2010. godini "Euro-Asfalt" d.o.o. ulazi u oblast izgradnje tunela na cestama i autocestama. Kao i za ostale djelatnosti kojima se ova kompanija bavi, posjeduju

najsavremeniju opremu za izgradnju tunela. Krajem 2010. godine ova kompanija ulazi u eksploataciju mineralnih sirovina za potrebe spravljanja betona, frakcije, asfalta i slično na kamenolomu Moščanica u Zenici. U decembru 2010. godine, ova kompanija implementira novi ISO STANDARD Quality Management System ISO 9001:2008, a u januaru 2013. godine uveden i ISO 14001:2009, sistem upravljanja okolinom.

Naravno, tokom svih ovih godina, na području Bosne i Hercegovine, firma "Euro-Asfalt" d.o.o. učestvuje u izgradnji mnogih puteva, cesta, autocesta, izgradnji i rekonstrukciji objekata visokogradnje. Neke od naših najvećih referenci stekli su

zahvaljujući sjajnom menadžmentu, stalnom rastu i razvoju kadrovskog tima, mehanizacije i opreme, kao i transparentnim odnosima sa poslovnim partnerima.

Kombinacija gore navedenih stavki čini sjajne reference kao npr. Izgradnja brze ceste na Zapadnom prilazu Sarajevo, Izgradnja autoceste A1 Bilješevo-Kakanj – Koridor 5C Sarajevo-Zenica, rekonstrukcija i sanacija Hotela Bristol, Rekonstrukcija saobraćajnica

u Kantonu Sarajevo i Ze-Do, Izgradnja naplatnih mjesta na već izgrađenim dijelovima autoceste Koridor 5C, izgradnja kompleksa zgrada na Mihrihodama, Sarajevo City Centar i mnoge druge.

Iz kompanije ističu da je fokus budućeg razvoja kompanije na rastu i razvoju u svim sferama u Bosni i inostranstvu, kao u Njemačkoj, Mauritaniji, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, itd.

Partnerstvo osnovano sa klijentima, drugim građevinskim firmama te proizvođačima materijala kao logistička potpora, sposobnost mobilizirati visoke kapacitete vještih stručnjaka te kvalitet opreme daju ovoj kompaniji mogućnost za

primjenu najbolje tehnologije u obavljanju posla i spremnost da zadovolje sve zahtjeve investitora.

Održavanje korektnog poslovnog odnosa sa klijentima, stalna edukacija i napredovanje velikog kolektiva, razvoj i modernizacija opreme i mehanizacije u kombinaciji sa dugogodišnjim iskustvom glavni su poslovni faktori pomoću kojih „Euro-Asfalt“ svojim klijentima omogućava da ostvare svoje ciljeve.

Sa Tvornicom cementa Kakanj i njenom kćerkom kompanijom TBG BH, „Euro-Asfalt“ već dugi niz godina ima veoma dobru saradnju. Zajedničkim radom i zalaganjem kroz pravovremenu isporuku prvoklasnih proizvoda Tvornice cementa Kakanj i TBG BH te izvrsnim izvođenjem radova, ovaj decenijski partnerski odnos ugrađen je u najznačajnije infrastrukturne objekte u BiH, a posebno na Koridoru 5c, na dobrobit svih građana BiH.

Jedna je od rijetkih koja ima ugovore vrijedne preko 200 miliona eura i u naredne tri godine ima osigurane poslove. Od toga je 100 miliona eura osigurano za poslove u inostranstvu. Trenutno radi u Sloveniji na autocesti, u Njemačkoj radi na završnoj dionici na koridoru koji spaja Hamburg sa Atinom, a nedavno je kompanija dobila i posao vrijedan oko 42 miliona eura u Crnoj Gori, za rekonstrukciju i izgradnju nove dionice između Lubnica i Jezerine, na lokalitet između Berana i Kolašina

25 GODINA POVJERENJA

SARADNJA

Njemačka je jedan od najvažnijih bilateralnih političkih partnera Bosne i Hercegovine i istaknuti prijatelj u oblasti jezika i kulture. Njemačka Savezna vlada je za obnovu i razvoj Bosne i Hercegovine dosad investirala oko 1 milijardu eura čime su ubraja među najveće strane donatore. Sa godišnjom robnom razmjenom od 1,7 milijardi eura, također je i najvažniji trgovinski partner te jedan od glavnih investitora u Bosni i Hercegovini. Da je Njemačka u Bosni i Hercegovini mnogo angažovana je velikom broju građana ove zemlje poznato, ali manje je poznato, koliko je taj angažman zapravo raznolik.

Da je Njemačka u BiH mnogo angažirana, velikom broju građana ove zemlje je poznato, ali manje je poznato koliko je zapravo taj angažman raznolik. Zato je u Sarajevu 8. decembra 2016. godine organiziran jedinstven cjelodnevni događaj "Njemačka u Bosni i Hercegovini" koji je okupio brojne izlagače ali i posjetioce.

Događaj je otvorila Njemačka

ambasadorica Christine Hohmann koja je kazala da je Njemačkoj stalo da građanima BiH da do znanja koliko je prisutna u BiH, a ovo je jedan od načina.

"Upravo kada slavimo 25 dobrih odnosa važno nam je da ukažemo na napredak i pomognemo BiH na njenom putu ka EU integracijama. Ovaj dan treba da pokaže da BiH nije sama na ovom putu, nego je

Njemačka aktivan učesnik koji će pomoći BiH na tom putu", istakla je ambasadorica u nadi da će mnogo ljudi doći na današnji događaj kako bi se uvjerali koliko toga Njemačkog ima u BiH.

Gunther Neubert, direktor Predstavništva njemačke privrede u BiH kazao je kako ovaj događaj u malom pokazuje koliko su dobre veze između BiH i Njemačke.

"Njemačka je u mnogim oblastima aktivna u BiH od politike, privrede do kulture. U BiH je prisutno oko 250 njemačkih kompanija. Njemačka je najvažniji vanjskotrgovinski partner BiH sa 1,7 milijardi eura robne razmjene. Predstavništvo njemačke privrede u BiH kroz svoje kanale u Njemačkoj promovira bosanskohercegovačke potencijale i podržava njemačke kompanije koje se interesiraju za BiH tržište", kazao je Gunther, te dodao da su BiH kompanije spremne za njemačko tržište. To je kako kaže pokazala i ovogodišnja inicijativa

za spajanje njemačkih dobavljača sa kupcima iz zapadnog Balkana gdje se 45 kompanija iz BiH uspješno predstavilo potencijalnim partnerima u Njemačkoj.

Dodao je da je 250 njemačkih firmi koje posluju u BiH osiguralo radna mjesta, pružilo znanje, kao i transfer njemačke tehnologije.

Među izlagačima na ovom događaju, pored njemačkih organizacija kao što su GIZ, DAAD, DVV International, Goethe Institut, KFW, našle su se i mnogobrojne njemačke firme koje posluju u BiH, kao i njemački brandovi.

Vrhunac jednodnevnog događaja "Njemačka u Bosni i Hercegovini" bila je svečana dodjela "Inovacijske nagrade njemačke privrede u BiH". Kako bi pomogli BiH da smanji nezaposlenost, prije svega nezaposlenost mladih, predstavništvo Njemačke privredne komore u BiH (AHK) polovinom 2016. godine objavilo je javni poziv za dodjelu inovacijske nagrade, koja je namijenjena prije svega *start up* kompanijama u BiH

Finalisti su bili firme Wool-line d.o.o. iz Sarajeva, koja je otvorila prvu fabriku na Balkanu za proizvodnju izolacije od ovčje vune, IT ODJEL d.o.o. iz Mostara, koja je razvila sistem za nadzor u saobraćaju, te JUNUZOVIĆ-kopex d.o.o. iz Lukavca, koja je prva u BiH osposobila CNG plinsku stanicu i u vozni park gradskog prevoza u Tuzli uvrstila 50 ekoloških autobusa.

Nagradu je osvojila firma Wool-line kojoj je uručena reprezentativna skulptura i besplatno članstvo u udruženju Wirtshaftsverein BiH za 2017. godinu, te signet (znak) koji može koristiti za promociju nagrađene inovacije.

Tvornica cementa Kakanj koja je već skoro 17 godina članica prestižne njemačke grupacije HeidelbergCement, jednog od najvećih proizvođača građevinskih materijala na svijetu, također je iskoristila priliku da predstavi svoje aktivnosti tokom ovog događaja.

Imati strateškog partnera kakav je Heidelberg od velikog je značaja za razvoj poslovanja.

HeidelbergCement grupacija ima ogromno iskustvo rekonstrukciji proizvodnih procesa i u implementaciji projekata visoke tehnologije. Čak postoji i poseban centar Heidelberg Technology Center u kojem radi cijela vojska stručnjaka koja Tvornici cementa Kakanj omogućava da razvija nove proizvode, da uvodi inventivne tehnologije u proces proizvodnje, smanjuje upotrebu neobnovljivih resursa, te na svaki mogući način poboljšava kvalitet proizvoda, usluga i proizvodnje.

"Jako mnogo naših eksperata iz BiH redovno pohađa dodatne specijalističke obuke u edukativnim centrima HeidelbergCementa , " izjavio je ovom prilikom Branimir Muidža, generalni direktor HeidelbergCementa za BiH i Hrvatsku. "HeidelbergCement je omogućio transfer znanja u Kakanj i ja to smatram značajnim kapitalom ove tvornice i njenih uposlenika. Rezultat tog transfera je i činjenica da sada stručnjaci iz Kakanja pružaju pomoć u provedbi nekih programa u tvornicama HeidelbergCementa u drugim državama,"

FORMULA ZA STABILAN RAZVOJ

ZEPS

U oktobru 2016. godine, 23. generalni bosanskohercegovački sajam ZEPS i 13. ZEPS Intermetal okupili više od 600 izlagača iz cijelog svijeta. Sajmovi ZEPS i ZEPS Intermetal na programu su do 8. oktobra, a prostiru se na površini od 18.000 kvadratnih metara. Sajmište posjetilo 50.000 osoba. U sklopu sajma, najuspješnijim privrednicima dodijeljene i nagrade.

Na sajmištu na Kamberovića Polju u Zenici je 4. oktobra 2016. zvanično otvoren 23. generalni bosanskohercegovački sajam ZEPS i 13. ZEPS Intermetal koji su okupili više od 600 izlagača iz cijelog svijeta.

Čast da otvori sajmove pripala je Branimiru Muidža, generalnom direktoru Tvornice cementa Kakanj i generalnom direktoru HeidelbergCement grupacije u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, koji je tom prilikom kazao da je Zenica mjesto susreta za vrijedne, kvalitetne i ambiciozne privrednike.

"Siguran sam da će ovi kapitalni projekti imati utjecaja na stanje u Zeničko-dobojskom kantonu. Proizvodimo i kupujemo kvalitetno, a neka je i domaće, jer to je formula za stabilan razvoj naše ekonomije", rekao je, između ostalog, Muidža.

Na sajmu su se predstavili lideri metalne industrije iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Srbije, Njemačke, Austrije, Poljske i Švicarske, a sajmište je posjetilo 50.000 ljudi.

Svečanosti otvaranja prvog su dana prisustvovala brojne ekscelencije, ambasadori zemalja učesnica na sajmu, predstavnici državnih organa i asocijacija, predstavnici Vlade FBiH, federalnih organa i institucija, kao i Vlade Zeničko-dobojskog kantona, Grada Zenice, te drugih bh. gradova.

Zenički sajam egzistira još od novembra 1994. godine. Tada je otvoren prvi ZEPS koji je kroz godine postojanja izrastao u prepoznatljiviji brend Zenice.

BONITET VRIJEDAN ZLATA

ZLATNI CERTIFIKAT

Sarajevo, 07.12.2016. - Na Bisnode bridge konferenciji o bonitetnoj izvrsnosti i kvalitetu kompanija, po prvi put u Bosni i Hercegovini dodijeljen je Zlatni certifikat bonitetne izvrsnosti. Ovaj certifikat predstavlja nadprosječnu bonitetnu vrijednost među kompanijama koja bonitetnu izvrsnost iskazuju već tri godine zaredom.

Dobitnik prvog Zlatnog certifikata bonitetne uspješnosti je Tvornica cementa Kakanj. Priznanje za Tvornicu cementa

Kakanj je preuzeo Branimir Muidža, Generalni direktor HeidelbergCementa za BiH i Hrvatsku.

"Ponosan sam na činjenicu da je Tvornica cementa Kakanj prva kompanija u BiH koja je zaslužila ovo najvrjednije priznanje.

Vrijednost priznanja je što se dodjeljuje na temelju mjerljivih i transparentnih, dakle objektivnih i opće prihvaćenih financijskih kriterija koji ukazuju da smo u dužem vremenskom periodu prepoznati kao pouzdan, siguran, kredibilan i poželjan partner.

Najviša ocjena boniteta upućuje da naše poslovanje krasi izuzetna finansijska stabilnost, visoka kvaliteta upravljanje kapitalom, uspješno upravljanje rizicima i svim poslovnim procesima što ukazuje na kvalitetu upravljanja, najviše razinu poslovne vjerodostojnosti Tvornice.

Ponosimo se činjenicom da se kao društveno odgovorna kompanija prepoznajemo i kao najbolji partner u gradnji, kao kompanija koja primjenjuje najviše ekološke standarde, kao značajan investitor, poželjan poslodavac, kompanija koja radi na dobrobit svih dioničara, partnera, uposlenika i svih stakeholdera" izjavio je Branimir Muidža.

S MANJITI OPTEREĆENJA

STRANE INVESTICIJE

Sarajevo, 09.11.2016.godine - Poboljšanje poslovne klime i konkurentnosti, vladavina prava, politička i pravna stabilnost i predvidiva poreska politika su ključni prioriteti za vlasti u Bosni i Hercegovini kojima će zadržati i privući investicije - rečeno je na predavljanju 6. izdanja Bijele knjige Vijeće stranih investitora BiH (VSI - FIC/ Foreign Investors Council) u Parlamentarnoj skupštini BiH.

„Vijeće Stranih Investitora aktivno predlaže konkretne mjere i preporuke sa ciljem kreiranja poticajnog investicijskog i poslovnog ambijenta. Većina tačaka iz programa Reformske agende podudara se sa oblastima koje su članice VSI obradile u novom izdanju BIJELE KNJIGE. U okolnostima

kada domaćoj ekonomiji nedostaje finansijskog kapaciteta i akumulacije kapitala, strana direktna ulaganja su odličan instrument koji može ubrizgati svjež kapital u finansijski krivotok domaće ekonomije i time potaknuti rast, razvoj, otvoriti nova radna mjesta i podići standarde poslovanja i življenja. Međutim, to će se dogoditi samo ukoliko reforme budu uistinu provedene mnogo brže i potpunosti u skladu sa izvornim ciljevima definisanim u agendi; a to znači da se znatno smanje poreska opterećenja na rad i investicije, da se eliminišu administrativne barijere, ubrzaju procedure za ishodovanje raznih dozvola, uz pretpostavku bolje vladavinu prava, reformu javne uprave i suzbijanje sive ekonomije,"

rekao je Branimir Muidža, predsjednik Vijeća stranih investitora povodom predavljanja nalaza i preporuka Bijele knjige.

Muidža ističe da će država će biti jaka onoliko koliko je jak realni a efikasan javni sektor, te da je smisao reformi da se smanje opterećenja za privredu i građane a ne da ide samo u pravcu punjenje budžeta što bi dodatno smanjilo konkurentnost BiH ekonomije i standard građana.

"Bijela knjiga je važan reformski dokument jer daje preporuke za poboljšanje postojećih zakonskih rješenja. Iskustva i sugestije Vijeća stranih investitora uveliko pomažu Vladi da, u okvirima svojih ovlasti,

Federaciju BiH učini mjestom jednostavnijeg i unosnog poslovanja, te prostorom poželjnim za investiranje. Ekonomske reforme koje sprovodimo nesumnjivo donose rezultate koji su se materijalizovali kroz pozitivne ocjene napretka provedbe Reformske agende i odobrenjem aplikacije upitnika za integraciju Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju.

Jedan od ključnih segmenata Reformske Agende je rad na sektoru Poslovna klima i konkurentnost. Kao i do sada, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, posvećena je prevazilaženju svih administrativnih barijera kako bi se povećao broj stranih investicija u BiH. U tom segmentu siguran sam da je Vijeće stranih investitora naš najbolji partner," rekao je u svom obraćanju Fadil Novalić, premijer Vlade Federacije BiH.

Kao i u prethodnim izdanjima BIJELE KNJIGE, identifikovana su aktuelna ključna pitanja i prepreke za koja su predložene konkretne preporuke kojima mogu doprinijeti ubrzanju postupaka registracije privrednih subjekata u registru i u poreznoj upravi, skratili rokovi za izdavanje različitih dozvola, te sprovele reforme vezane za pitanja iz oblasti pravosuđa i izvršenja sudskih odluka sa posebnim akcentom na nepotrebno odlaganje izvršnih radnji u izvršnom postupku, te procedure dodjele koncesija, kao i harmonizacije entitetskih propisa sa propisima i direktivama Evropske unije.

Prisutnima su se osim Branimira Muidže, predsjednika Upravnog odbora VSI (UO VSI) i generalnog direktora Tvornice cementa Kakanj, i premijera Vlade Federacije BiH Fadila Novalića, obratili i članovi upravnog odbora Mubera Brković član UO VSI i poreski ekspert, Ian Brown, direktor EBRD-a u BiH, te Nadžida Salihović - Whalen, advokat - pravni savjetnik članova UO VSI.

Vijeće stranih investitora Bosne i Hercegovine (VSI) u srijedu je na Generalnoj skupštini za 2016. godinu usvojilo interne izvještaje za ovu godinu, raspravljalo o narednim aktivnostima za ovu godinu te izabralo predsjednika VSI i nove članove Upravnog odbora za mandat 2016/17. godina.

Za predsjednika Upravnog odbora, jednoglasnom odlukom, ponovno je izabran generalni direktor Tvornice cementa Kakanj/Heidelberg Cement Group Branimir Muidža.

Muidža je izrazio zadovoljstvo što je VSI povećao broj članova za 50% u protekle dvije godine, tako da danas broji više od 55 članica.

- Činjenica je da je VSI do sada etabliralo kao legitimni partner vlastima u BiH u provođenju reformi i poboljšanju poslovnog ambijenta. Vjerujem da ćemo u naredne dvije godine učiniti i mnogo više za strane investitore u BiH, ali i za sam razvoj BiH - kazao je.

LIBERALIZACIJOM DO ČLANSTVA

NA PUTU PREMA EU

Privredna štampa d.o.o. i Poslovne novine, 22. septembra 2016. godine, organizovale su izbor 100 najvećih kompanija u BiH u saradnji sa Vanjskotrgovinskom/Spoljnotrgovinskom komorom BiH, koja je već drugu godinu zaredom suorganizator ovog događaja.

Dodjeli priznanja kompanijama koje su u 2015. godini ostvarile najbolje rezultate poslovanja prethodila je panel diskusija o temi: „100 najvećih u BiH na putu ka Europskoj uniji“. Panelisti su bili Mirko Šarović, ministar vanjske

trgovine i ekonomskih odnosa BiH, doc. dr. sc. Bruno Bojić, predsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH, Branimir Muidža, direktor Tvornice cementa Kakanj, Country Manager HeidelbergCement Group u BiH i dugogodišnji predstavnik Vijeća stranih investitora u BiH, Ljiljana Kunosić, izvršna direktorica Bingo d.o.o. Tuzla i Ševal Suljkanović, izvršni direktor za ekonomska pitanja iz Bimala.

Prema riječima ministra Šarovića, liberalizacija je neizostavan proces koji svi u BiH treba da prihvate, jer

nikakve granice, carine i nikakvo zatvaranje ne može riješiti pitanje ekonomije i napretka zemlje. Šarović smatra da će upravo ta liberalizacija jednog dana dovesti BiH do punopravnog članstva u EU, dodavši da je naredna godina ključna za BiH, jer se očekuje da zemlja dobije kandidatski status.

Predsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH Bruno Bojić rekao je da je EU najznačajniji vanjskotrgovinski partner BiH. On smatra da bi fondovi EU, koji se ne koriste dovoljno, mogli biti od velike

koristi privrednicima iz BiH, jer bi ta sredstva pomogla u tehnološkoj promjeni firmi, te da se popravi infrastruktura zemlje, ali i da se investira u turističke potencijale.

Predstavnik Vijeća stranih investitora u BiH Branimir Muidža rekao je da, prema nekim ranijim podacima, 71% članica Vijeća smatra da je poslovni ambijent u BiH nepredvidiv, što je neophodno promijeniti, da u zemlji treba uspostaviti vladavinu prava, stabilnost, predvidivost poreza, te jasan put. "Direktna strana ulaganja od 2007. godina opadaju iz godine u godinu. Sa 1,2 milijarde eura, trenutno su na nivou od oko 250 miliona eura. Ipak, privrednici se ne predaju, daju konkretne preporuke", kazao je Muidža. Prema njegovim riječima, u posljednje dvije godine, od kada se krenulo sa Reformskom agendom, strani investitori osjete ozbiljan pristup, odnosno da se

zaista krenulo u reforme.

Izvršni direktor za ekonomska pitanja "Bimala" iz Brčkog Ševal Suljkanović rekao je da se uspješnost ove firme ogleda u kvalitetu njenih proizvoda i komercijalnom iskustvu koje se prenosi na mlade. "Osnovni postulat firme je 'kvalitet ne dozvoljava kompromis' i to je razlog uspjeha", istakao je Suljkanović i dodao da je to razlog što se proizvodi "Bimala" nalaze na tržištu EU, a posljednje vrijeme i na tržištu Turske, Kine i Malezije.

Nakon panela uslijedilo je uručenje priznanja najboljima sa rang-listi velikih, srednjih i malih kompanija rangiranih po ukupnom prihodu, izvozu, neto dobiti i investicijama – odnosno neto odlivu gotovine od aktivnosti ulaganja u 2015.

Kao i proteklih godina, najveću neto dobit ostvarila su javna preduzeća. To su dva telekoma

koja su lani ostvarila ukupno 161,7 miliona KM neto dobiti, ili 12,59% manje u odnosu na 2014., kada je ovaj iznosi bio nešto veći, odnosno 185 miliona KM. Na rang-listi po neto dobiti odmah iza javnih slijede kompanije u privatnom vlasništvu: Bingo, ASA Auto i Prevent BH, koje su ukupno ostvarile 152,7 miliona KM dobiti.

„Srebrni pečat“ – specijalno priznanje Poslovnih novina za ukupne rezultate poslovanja u 2015. godini, koji podrazumijevaju i doprinos razvoju BiH privrede i doprinos lokalnoj zajednici, ove godine dodijeljen je kompaniji BINGO d.o.o. Tuzla. Ovo je vodeći domaći trgovački lanac koji se ove godine našao na zavidnom četvrtom mjestu po ukupnom prihodu i na trećem mjestu po neto dobiti, a među 10 vodećih je prema neto odlivu gotovine od aktivnosti ulaganja.

38 GODINA STALNOG NAPRETKA

DAN TVORNICE

Svečanim prijemom za penzionere i porodice preminulih radnika obilježen je Dan Tvornice cementa Kakanj koja je sa radom počela 15. decembra 1978. godine kada su u Kaknju proizvedene prve tone „sivog zlata“. Tradicionalno, za sve radnike je upriličen svečani ručak, te zakuska za penzionere i porodice poginulih i preminulih radnika uz prigodne poklone. Kao i prethodnih godina svi su primili i novčane nagrade od Tvornice cementa Kakanj. Radnici koji obilježavaju 25 godina radnog staža u TCK dobili su posebna priznanja i nagrade. Uprava je ovom prilikom najavila donaciju kakanjskoj gimnaziji „Muhsin Rizvić“ za zamjenu stolarije na zgradi škole.

Tokom ovogodišnjeg prijema nije nedostajalo tema za razgovor, od uspomena i sjećanja na period radnog vijeka, očekivanja od novih životnih faza, do upoznavanja sa aktivnostima koje provodi Tvornica cementa Kakanj.

Penzionerima se ispred Uprave Društva obratio Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja: „Veoma me raduje vidjeti ovoliko poznatih nasmijanih lica s kojima sam godinama radio i od kojih sam učio ne samo o poslu nego i o životu uopšte. U Tvornici cementa Kakanj proveli ste decenije, uložili svoje znanje za sveopšti napredak, a ovo je naš način da vam još jednom zahvalimo za sve što ste učinili kako bi naša kompanija danas bila među

najboljima u našoj državi, a i šire,“ istakao je Neimarlija. „Ponosan sam što vam mogu reći da je smo i ove

godine, uprkos veoma nepovoljnim uslovima na tržištu, uspjeli ostvariti dosta dobre rezultate, koji su

otprilike na nivou prošlogodišnjih, što nam omogućava da nastavimo sa započetim ciklusom investicija, te da širimo poslovanje," dodao je Neimarlija.

Pored tradicionalnog svečanog ručka i zakuske, svim radnicima, penzionerima i porodicama preminulih radnika Tvornica cementa Kakanj podijelila je i prigodne novogodišnje promotivne poklone kao i novčane nagrade. Ovom prilikom uručena su i posebna priznanja i pokloni radnicima koji pune 25 godina rada u Tvornici cementa Kakanj.

Penzioneri i članovi porodica preminulih radnika zahvalili su se Upravi Tvornice cementa Kakanj na pozivu, čestitali uspješne rezultate tokom protekle godine, te zaželjeli još mnogo godina uspješnog rada. „Svake godine se okupimo, družimo i saznamo mnogo toga o aktivnostima naše kompanije. Ovo je sigurno priznanje za ono što smo davali i radili. Drago mi je da naša cementara ide naprijed, da je uspjela da se podigne ovako visoko nakon privatizacije i da odolijeva svim izazovima BiH privrede. Svim

zaposlenim Tvornice cementa Kakanj želim sretnu i uspješnu Novu godinu," rekao je Hajro Bašić, koji je radio na različitim pozicijama u Tvornici, a penziju dočekao kao rukovodilac odjeljenja za proizvodnju i otpremu cementa.

U povodu Dana Tvornice cementa Kakanj, Uprava kompanije donijela je odluku da donira sredstva u iznosu

od 10.000 KM kakanjskoj gimnaziji „Muhsin Rizvić“ za zamjenu dotrajale stolarije na zgradi škole. „Ulagati u obrazovanje i dobrobit naše djece znači ulagati u buduću dobrobit cjelokupnog društva. Tvornica cementa Kakanj je uvijek bila i uvijek će biti spremna podržati projekte kojima se unapređuje dobrobit djece i mladosti u našoj lokalnoj zajednici," izjavio je ovom prilikom Neimarlija.

NA 1. MJESTU SIGURNOST

SEDMICA SIGURNOSTI

Tvornica cementa Kakanj, zajedno sa svojim kćerkama kompanijama obilježila je Sedmicu sigurnosti od 26.9. do 1.10.2016. godine. Održana predavanja za radnike, provjere sigurnosnih procedura, a na nekoliko lokacija organizovana vježba gašenja požara. Djeca zaposlenika učestvovala sa crtežima na temu "Sigurnost u igri".

Briga za sigurnost i zdravlje na radnom mjestu jedan je od najvažnijih principa poslovanja HeidelbergCement grupacije i svih njenih poslovnica jer su zaposleni najvažnija karika u lancu uspjeha naše kompanije. U cilju podizanja svijesti o značaju brige o zdravlju i nošenju zaštitne opreme, od 26.9. - 1.10. 2016. organizirali smo

Sedmicu sigurnosti. Jako nam je važno da svi naši zaposleni budu zdravi i da na pravi način koriste zaštitnu opremu tokom rada, jer ništa ne može zamijeniti zdravlje.

"Dugoročna posvećenost naših rukovodilaca i radnika donose zavidne rezultate u smislu jačanja svijesti, obrazovanja i novih

spoznaja o važnosti prevencije povreda i bolesti na radnom mjestu," kazao je Izudin Neimarlija, izvršni direktor TCK za proizvodnju i tehnička pitanja. "Primjetno je da se broj povreda značajno smanjio i da svi zaposleni sve više kroz svoje aktivnosti demonstriraju da im je sigurnost top prioritet," dodao je Neimarlija.

Kao i svake prethodne godine, u okviru sedmice sigurnosti, djeca zaposlenika Tvornice cementa Kakanj, TBG BH, TBG Beton i Dunav-Drava Cementa pozvana su da daju svoj doprinos obilježavanju Sedmice sigurnosti na način da svojim likovnim radovima izraze važnost sigurnosti u svakom segmentu života. Tema za radove bila je: *Sigurnost u igri*.

Svi pristigli radovi nagrađeni su prigodnim poklonima i izloženi u prostorijama Tvornice cementa Kakanj.

Godišnje održavanje sedmice sigurnosti postalo je ključna komponenta za poslovni segment sigurnosti i zdravlja u HeidelbergCementu. Tokom ove sedmice u svim pogonima rade se intenzivne obuke, vježbe i seminari kako bi se što bolje unaprijedili načini zaštite zdravlja i sigurnosti svih zaposlenih, te kako bi se ojačala svijest o važnosti nošenja zaštitne opreme u svim prilikama koje to zahtijevaju.

Jedan od razloga zašto je sedmica sigurnosti učinkovita je i taj da kompanije usvajaju najbolje primjere iz drugih tvornica i drugih država. Pored toga, intenzivne aktivnosti na polju zaštite na radu obavljaju se direktno na radnom mjestu što svim zaposlenima pruža mogućnost

na praktičan način primijene svoje znanje o zaštiti na radu. A ono što je najvažnije je upravo uključenost zaposlenih i njihovo razumijevanje da su sami odgovorni za sigurnost na radnom mjestu. Na ovaj način jasno se prenosi poruka da je sigurnost naš glavni prioritet.

RADNIČKA PODRŠKA

SINDIKAT

Predstavnici sindikalnih udruženja Republike Njemačke u pratnji nekoliko njemačkih novinara posjetili su Tvornicu cementa Kakanj. Razgovorali su sa Upravom TCK i predstavnicima Sindikata i Vijeća zaposlenika naše kompanije. Iskoristili priliku da obiđu postrojenja i pogledaju uslove rada.

U petak, 16.9.2016. godine, šesnaest predstavnika sindikata građevinarstva i uslužne djelatnosti iz Savezne Republike Njemačke, posjetili su Tvornicu cementa Kakanj (TCK) i susreli se sa Upravom kompanije, te predsjednikom Sindikata TCK i predsjednikom Vijeća uposlenika TCK. Izudin Neimarlija, izvršni direktor TCK za proizvodnju i tehnička pitanja,

prezentirao je dosadašnji razvoj TCK, kao i investicije i rezultate u periodu nakon privatizacije, odnosno nakon ulaska TCK u veliku porodicu HeidelbergCemeta, jednog od najvećih proizvođača građevinskih materijala na svijetu.

Nakon zajedničkog obilaska postrojenja, uslijedila je diskusija tokom koje su se njemački

sindikalisti najviše zanimali za zakon o radu i način pregovora između rukovodstva i radnika. „Pored historije ove zemlje o kojoj smo toliko toga saznali u proteklih nekoliko dana, veoma smo zainteresirani da saznamo što više o načinu kako ovdje funkcioniše politika i na koji način radnici mogu da ostvaruju svoja prava,“ rekao je Thomas Markhof, predstavnik

sindikata građevinarstva. „Želimo što više da naučimo i da ukoliko je to moguće pomognemo radu sindikata u BiH,“ dodao je Markhof.

Novinara Ericha Rathfeldera, koji već duže vremena boravi u Sarajevu, zanimalo je da li bi Uprava TCK preporučila drugim investitorima da dođu i ulažu u BiH s obzirom na sveukupno nestabilnu političku situaciju, i s obzirom da je BiH malo tržište. Izudin Neimarlija je odgovorio da bi svakako preporučio investiranje u BiH: „Ovo tržište treba gledati regionalno, uključujući i susjedne države, što predstavlja oko 20 miliona ljudi koji imaju zajedničku prošlost i kulturu, te veoma slične navike, dok bi najavljene reforme trebale značajno olakšati investiranje.“

Nakon sastanka sa Upravom TCK, njemački sindikalisti su nastavili sastanak samo sa predstavnicima Sindikata i Vijeća uposlenika TCK. Predsjednik Vijeća uposlenika TCK, Fahrudin Kusić istakao je da je saradnja između Vijeća i Sindikata veoma jaka te da zajednički pregovaraju sa Upravom oko

novih uslova rada. Adem Tuka, predsjednik Sindikata TCK istakao je da je saradnja sa Upravom Tvornice cementa Kakanj na veoma visokom nivou što se odražava na stalno unapređenje uslova rada. „Naš najveći problem trenutno je previranje u upravljačkoj strukturi Saveza sindikata koja ne obavlja svoj posao kako treba, ali vjerujem da

ćemo uskoro i to riješiti na dobrobit svih radnika u BiH,“ dodao je Tuka.

Predstavnici Sindikata Njemačke su se zahvalili na prijemu svima u Tvornici cementa Kakanj te izrazili nadu da će se saradnja sa sindikalistima u BiH nastaviti u smjeru postizanja što boljih uslova rada u BiH.

NA VALOVIMA PRIRODE

RADIO-AMATERI KAKNJA

U prostorijama Radio kluba Kakanj 15.9.2016. godine, tačno u 13:00, počelo je specijalno obilježavanje ekološkog projekta Quarry Life Award (Živi svijet kamenoloma) na način da se preko radio talasa sveukupnoj svjetskoj radio-amaterskoj zajednici skrene pažnju na zaštitu biodiverziteta

na kamenolomima kako u BiH tako i širom svijeta.

Takmičenje je organizovala Tvornica cementa Kakanj, odnosno njemačka HeidelbergCement grupacija, jedan od najvećih svjetskih proizvođača cementa na svijetu. Povodom toga, Radio

klub Kakanj je dobio odobrenje za korištenje specijalnog pozivnog znaka E703QLA koji je svakodnevno bio aktivan u periodu od 15. septembra – 15. novembra 2016. godine iz prostorija radio kluba, te nekoliko puta sa terena uključujući i kamenoloma "Ribnica" u Kaknju.

„Tvornica cementa Kakanj jedna je od rijetkih kompanija koja razumije potrebe lokalne zajednice, posebno mladih. Godinama nas podržava u svim našim aktivnostima nabavkom nama neophodne opreme. Ovo je naš način da se odužimo i pokažemo svoje vještine tako što ćemo u zajednici koja broji više od 10 miliona radio-amatera promovirati biodiverzitet na kamenolomima kojima upravlja HeidelbergCement uključujući i ovaj naš kakanjski,“ kazao je Rasmin Čolak, projektni menadžer Radio kluba Kakanj.

Radio amateri pored ustaljenih domaćih i svjetskih takmičenja rade i na specijalne pozivne znakove koji se

je najjednostavnija i koja opstaje kad svaka druga komunikacije utihne. Veoma me raduje što

dva veoma zanimljiva projekta promocije i zaštite biodiverziteta na našem kamenolomu i promocije radioamaterskog rada i djelovanja u BiH i svijetu,“ izjavio je Izudin Neimarlija, izvršni direktor Tvornice cementa Kakanj.

Predsjednik Asocijacije Radio amatera u Bosni i Hercegovini, Mesud Fazlagić, svojim je dolaskom uvećao i podržao promociju aktivnosti povodom projekta Quarry Life Award istakavši da u BiH trenutno registrovana 43 radio kluba, od kojih je kakanjski najaktivniji.

koriste u obilježavanju raznih jubileja i godišnjica. Pojavom novog znaka u eteru svi radio amateri u svijetu putem radio stanica nastoje ostvariti što više radio veza sa tim znakom kako bi osvojili specijalnu diplomu i QSL kartu. Cilj projekta je da se putem radio veza koje ostvaruju mladi ljudi promoviše Quarry Life Award za zaštitu biodiverziteta na kamenolomima širom svijeta.

vidim da je veliki broj mladih ljudi zainteresiran da uči i povezuje nas sa svijetom i na ovaj način. Drago mi je što smo uspjeli spojiti

Tokom ovog specijalnog načina promocije biodiverziteta na kamenolomima, kakanjski radioamateri ostvarili su preko 5.000 veza sa cijelim svijetom.

„Ne smijemo zaboraviti značaj radioamatera u trenutcima kada je bilo najteže ostvariti kontakt i povezati se. U današnjem moru digitalne tehnologije za mlade ljude je važno da nauče i osnovne principe radijske komunikacije koja

ZAVESILI OSMJEH

DJEČJE IGRALIŠTE

Nakon izgradnje igrališta u naselju Doboju, te igrališta u blizini Đuđinog mosta, kakanjski mališani će uskoro dobiti još jedno igralište od Tvornice cementa Kakanj. Naime, 28. septembra 2016. godine zvanično su počeli radovi na izgradnji igrališta u MZ Kakanj 2, u blizini Osnovne škole "Mula Mustafa Bašeskija". Radovi su počeli nakon što su

okončane tenderske procedure izbora izvođača radova. U trenutku kada ovo pišemo, počelo je postavljanje mobilijara za igru i zabavu.

Prije ovih radova izvršeno je asfaltiranje staza, te postavljanje korpica za sitni otpad i postavljanje klupa.

Izgradnju igrališta finansira Tvornica cementa Kakanj koja je Općini Kakanj prebacila sredstava za ovu namjenu, dok je Općina putem Zavoda za planiranje i izgradnju realizirala tendersku proceduru izbora izvođača radova. Radovi će biti okončani početkom marta 2017. godine kada će biti upriličeno svečano otvaranje igrališta.

PROZORU SVIJET

PODRŠKA ŠKOLAMA

U povodu Dana Tvornice cementa Kakanj, Uprava kompanije donijela je odluku da donira sredstva u iznosu od 10.000 KM kakanjskoj gimnaziji „Muhsin Rizvić“ za zamjenu dotrajale stolarije na zgradi škole.

„Ulagati u obrazovanje i dobrobit naše djece znači ulagati u buduću dobrobit cjelokupnog društva. Tvornica

cementa Kakanj je uvijek bila i uvijek će biti spremna podržati projekte kojima se unapređuje dobrobit djece i mladosti u našoj lokalnoj zajednici,“ izjavio je ovom prilikom Neimarlija.

Tokom zimskog raspusta u Gimnaziji „Muhsin Rizvić“ izvršena je, zahvaljujući donaciji Tvornice cementa Kakanj u iznosu od 10.000

KM, zamjena dotrajala vanjske stolarija u kabinetima fizike i hemije i u kancelariji pedagoga.

Rukovodstvo i osoblje gimnazije uputilo je zahvalnicu Tvornici cementa Kakanj na vrijednoj donaciji kojim su značajno poboljšani uslovi rada i boravka u ovoj kakanjskoj školi.

ENERGETSKI POTENCIJALI OTPADA

OKRUGLI STO

Sigurnost upravljanja otpadom i mogućnosti njegovog korištenja u energetske svrhe bili su glavna tema današnje konferencije o upravljanju otpadom koja se održala u okviru 3. RENEXPO sajma o energetskej efikasnosti na Zapadnom Balkanu. U okviru konferencije predstavljen je i projekat „Prerada komunalnog otpada kao alternativnog goriva u cementnoj industriji BiH“ koji

zajednički realizuju Tvornica cementa Kakanj (TCK) i Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju GIZ - program develoPPP u saradnji sa Mašinskim fakultetom u Zenici i Regionalnom razvojnom agencijom za regiju Centralna BiH (REZ).

Projekat je brojnim predstavnicima ministarstava i institucija nadležnih za oblast

zaštite okoline, kao i kompanija koje se bave upravljanjem otpadom, prezentirao Almir Bajtarević, stručni suradnik Tvornice cementa Kakanj za zaštitu okoliša. „Postrojenja za proizvodnju cementa izvrsno su rješenje u okviru održivog ekološki prihvatljivog upravljanja otpadom. Saradnjom na ovom polju, odnosno korištenjem prerađenog otpada kao

zamjenskog goriva, postizemo veoma značajna smanjenja stakleničkih plinova, smanjenje površina na kojima se odlaže otpad, te smanjenje upotrebe neobnovljivih fosilnih goriva," rekao je ovom prilikom Bajtarević.

On je objasnio da se navedeni rezultati mogu postići korištenjem prerađenog komunalnog otpada kao alternativnog goriva u industriji cementa i pogonima za proizvodnju energije. Dodao je i da je cilj navedenog projekta stvaranje uslova za preradu komunalnog otpada i proizvodnju goriva iz otpada (RDF). Podsjetio je i da je korištenje RDF-a u

predstavnicima entitetski nadležnih ministarstava, Miloš Jokić i Mehmed Cero, dok je samu

BiH. Predstavnicima ministarstava ukazali su na trenutno stanje u BiH po pitanju zakonodavstva, strategije i planova, te istakli potrebu što većeg angažmana na usvajanju i implementaciji dugoročnih strategija upravljanja otpadom. Učesnicima se obratio i Mirsad Jašarspahić ispred Privredne komore FBiH ističući da je veoma neophodna podrška lokalne zajednice koja treba shvatiti da je ekološki mnogo prihvatljivije koristiti otpad u energetske svrhe nego ga odlagati na deponije. Ambasadorica Švedske u BiH, Marie Bergstrom, pokazala je iskustvo Švedske gdje se na deponije odlaže tek oko 1% otpada.

proizvodnji cementa i energije u razvijenim europskim zemljama dostiže i do 90%, čime se značajno doprinosi zaštiti okoliša i uštedi primarnih goriva.

konferenciju vodila Dijana Vasić ispred Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

"Ovakvi rezultati još uvijek ne mogu biti postignuti u BiH zbog nedostatka infrastrukture za proizvodnju RDF-a. Jedan od naših ciljeva je da kroz ovaj projekat potaknemo sve učesnike da rade na stvaranju uslova za preradu otpada i proizvodnju ove vrste goriva, čime bi se pridružili naprednim zemljama Europe", zaključio je Bajtarević.

Na konferenciji su se obratili i

POBJEDNIK JE PRIRODA

BIODIVERZITET

Kakanj, 17.11.2016. – Svečana ceremonija proglašenja pobjednika za BiH najuspješnijim učesnicima trećeg bianualnog međunarodnog takmičenja Quarry Life Award (Živi svijet kamenoloma), koje organizuje i finansira HeidelbergCement u 22 državi svijeta, održana je danas u Kakanju. Svečanosti je prisustvovao veliki broj zvaničnika, predstavnika privrednog i javnog života Bosne i Hercegovine te medija.

Tvornica cementa Kakanj, koja je od 2000. godine članica HeidelbergCement grupacije, i ovaj put je otvorila vrata svoga kamenoloma istraživačima, profesorima, studentima, učenicima i svima koji su zainteresovani u očuvanje biodiverziteta, da kroz svoje jedinstvene ideje pruže

kamenolomu istinsku ekološku i obrazovnu vrijednost, sve u cilju zaštite i promocije biodiverziteta. Učestvovati u konkursu mogli su učenici, studenti, profesori, istraživači i nevladine organizacije koji su svoje prijave poslali do 01.03.2016. Pet finalista koje je žiri odabrao u svakoj državi imali su

priliku tokom proljeća i ljeta raditi istraživanja na kamenolomima koje su odabrali i dalje razvijati svoje projektne ideje.

Stručni žiri činili su Branimir Muidža, predsjedavajući žirija i generalni direktor HeidelbergCementa za Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku,

Nermin Mandra, načelnik Općine Kakanj, prof. dr. Lada Lukić Bilela, vanredni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu, Tomislav Lukić, šef ureda Federalnog ministra okoliša i turizma, i Dražen Kotrošan, načelnik odjeljenja za prirodne nauke Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

Tokom uvodnog obraćanja, Branimir Muidža je istakao da je od privatizacije do danas prošlo je 6000 dana tokom kojih je HeidelbergCement u BiH investirao više od 200 miliona maraka u razvoj poslovanja i proizvodnje u skladu sa najzahtjevnijim svjetskim standardima zaštite okoliša i kvalitete. On se posebno zahvalio građanima Kaknja na podršci tokom perioda nakon privatizacije: „Znamo da je najteže biti priznat u vlastitoj sredini,

a svima nama cementašima to je posebno drago priznanje, a ujedno je dodatni motiv i poticaj,” rekao je Muidža. „Zvijezde i junaci današnjeg programa su ljudi koji su nesebično udružili svoje znanje i svoje vještine da zblize industriju i prirodu, da daju dio sebe za opću

dobrobit. Ova današnja lijepa ekološka priča je puna svijetlih primjera saradnje između nas proizvođača, lokalne, istraživačke i naučne zajednice. Ovo takmičenje nas je dodatno povezal, učinilo da svako od nas zastane i razmisli kako i koliko može doprinijeti da ovaj svijet učinimo boljim i ljepšim nasljeđem za našu djecu,” zaključio je Muidža

Tokom ceremonije predstavljeno je pet projekata koji su ušli u finale za osvajanje prva tri mjesta u BiH te u finale na međunarodnom nivou. Treće mjesto i nagradu u iznosu od 3.000 KM osvojio je projekat pod nazivom „Op rez je majka mudrosti” tokom kojeg je nevladina organizacija iz Kaknja, „Zelena polje”, istražila bogatstvo svijeta gljiva u i oko kamenoloma Ribnica. Nagradu u iznosu od 6.000 KM i drugo mjesto osvojio je projekat pod nazivom „Mapiranje tipova staništa na području kamenoloma Ribnica upotrebom savremenih metoda u ekologiji” koji su vodili Tarik Dervović, Erna Dautbegović i Larisa Hamzić. Tokom projekta je upotrebom drona i posebnog softvera napravljena mapa svih staništa na kamenolomu koja se može koristiti za sve buduće planove i projekte.

Najveća nagrada od 10.000 KM i prvo mjesto pripali su projektu „Makrozoobentos kao indikator biodiverziteta i kvalitete staništa hidroekosistema kamenoloma Ribnica” koji je realizovao tim u sastavu Adnan Čučuković i Semir Dorić. Ovaj tim mladih istraživača proveo je istraživanje kojim je pokazao na koji način se može mjeriti kvalitet vode i bogatstvo biodiverziteta na kamenolomu, te da je voda na kamenolomu Ribnica iznimno čista (I i II klasa boniteta).

Zvanicama se obratio i načelnik Općine Kakanj, Nermin Mandra HeidelbergCement je svojim ekološkim i naučno-istraživačkim projektom Živi

svijet kamenoloma donijela našoj lokalnoj zajednici i cjelokupnom bosanskohercegovačkom društvu svježinu i nove poglede na čovjekov okoliš i potrebu njegove zaštite,” rekao je Mandra. „Obzirom da se u Kaknju kompanija HeidelbergCement, zbog svog korektnog odnosa prema okolišu i zajednici, smatra dijelom kakanjskih zavičajnih vrijednosti, mi se osjećamo slobodnim da se smatramo dijelom ovog projekta i

da nosimo osjećaj zadovoljstva da smo i mi kao zajednica nešto novo dali nauci.”

Ispred Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoliša Zeničko-Dobojskog kantona obratio se ministar Fahrudin Brkić: „Zaista želim istaći da je Tvornica cementa Kakanj svijetli primjer društveno odgovorne kompanije koja može mnogim drugim kompanijama služiti kao primjer odgovornog ponašanja, rekao je ministar Brkić.

PROJEKTI BUDUĆNOSTI

BIODIVERZITET

8. decembra 2016. godine u Briselu proglašeni su međunarodni pobjednici takmičenja za nagradu Quarry Life Award (Živi svijet kamenoloma). Ovo je bilo treće izdanje bianualnog takmičenja koje organizuje HeidelbergCement u cilju istraživanja novih ideja za promociju biodiverziteta na kamenolomima. Više od 450 projekata iz 21 države prijavljeno je u 2016. Godini, a od toga 94 su odabrana za takmičenje u sljedećim kategorijama: istraživanje staništa i

vrsta, upravljanje biodiverzitetom, obrazovanje i širenje informiranosti, izvan granica kamenoloma i studentski/učnički projekti.

U uvodnom govoru, dr Bernd Scheifele, predsjedavajući Upravnog odbora HeidelbergCementa, istakao je važnost takmičenja za kompaniju: „Zaštita različitih vrsta i održivo uzimanje sirovina su fundamentalni stubovi naše strategije održivosti. Kroz Quarry Life Award promoviramo nove

spoznaje o biodiverzitetu u našim kamenolomima kao i inovativne, praktične koncepte očuvanja. Projekti i rezultati istraživanja ne služe samo nama. Mi nastojimo uspostaviti saradnju sa različitim interesnim grupama iz sfere obrazovanja, nauke i očuvanja kako bi povećali informiranost o biološkoj vrijednosti lokacija kamenoloma.“

Daniel Calleja Crespo, generalni direktor za zaštitu okoliša Evropske

komisije također je istakao važnost saradnje između industrije, organizacija za očuvanje i civilnog društva kako bi pomogli u promociji različitosti vrsta kao dijela zaštite

okoliša.

Međunarodni žiri kojeg su sačinjavali dr Carolyn Jewell (HeidelbergCement), dr Erasmus Owusu (Univerzitet u Gani), dr Ani Mardiasuti (Bogor poljoprivredni univerzitet, Indonezija), dr Michael Rademacher (Univerzitet primijenjenih nauka Bingen, Njemačka), Richard Grimmett (BirdLife International), dr Ulrich Tränkle (AGLN, pejzažno planiranje i upravljanje očuvanjem prirode) i Daniel Gauthier (bivši član Upravnog odbora HeidelbergCementa), uručili su nagrade Quarry Life Award 2016 sljedećim projektima:

Glavna nagrada (30,000 €):

Povezivanje kamenoloma i okruženja kroz restoraciju ekologije za polu-akvatične sisare

Glavna nagrada dodijeljena je timu iz Španije koji je predvodila

dr Rocío de Torre Ceijas. Kroz projekat je istražena ekološka povezanost slatkovodnih područja u kamenolomima šljunka i kako poboljšati tu povezanost sa okruženjem kamenoloma u cilju postizanja pozitivnog efekta za biodiverzitet. Istraživači su koristili vidre kao bio-indikator zbog njihovih potreba za staništem.

Međunarodne nagrade po kategorijama (10,000 €):

Istraživanje staništa i vrsta

Diverzitet člankonožaca i glista kao bio-indikator uspjeha rekultivacije
Širom svijeta uspjeh rekultivacije se često isključivo mjeri rastom zasađene vegetacije – što ne može dati kompletnu sliku. Da bi to poboljšali, projektni tim iz Indonezije je istražio upotrebu člankonožaca i glista kao bio-indikatora kompleksnosti habitata radi evaluacije uspjeha aktivnosti kreiranja šuma u Hambalang kamenolom. Vođa projekta: Wahyudi Nelvianto, Indonezija

Studentski/učenički projekat

Priroda funkcioniše samo ako zajedno radimo - Učenici "razumijevaju" insekte i biodiverzitet

Ovaj društveni projekat uključio je grupu učenika iz škole Evangelische Grundschule Holzdorf koji su učili o divljim pčelama i njihovoj ulozi u ekosistemu. Tokom projekta sagradili su hotel za pčele, njegovali livadu sa divljim cvijećem i napravili info tablu o pčelama uz pomoć ovisnika na rehabilitaciji iz HEPORÖ GmbH. Vođa projekta: Elisabeth von Campenhausen, Njemačka

Upravljanje biodiverzitetom

Optimizacija funkcija močvare prema lokalnim uslovima u vezi sa kamenolomima

U kamenolomu Degerhamn kompanije Cementa kroz projekat je analizirana efektivnost umjetne bare i susjedne močvare u zadržavanju vode i nutrijenata iz vode koja se pumpa iz kamenoloma nazad u krečnjačko zemljište. Na osnovu njihovih proučavanja, tim je napravio preporuke za razvoj multifunkcionalne močvare sa fokusom na zadržavanju nutrijenata i rezultirajućem pozitivnom učinku na biodiverzitet. Vođa projekta: Emma Svahn, Sjeverna Evropa

Obrazovanje i širenje informiranosti

Biodiverzitet u prostoru i vremenu

Ovaj je projekat imao dvokraki pristup: prvo ocijeniti habitate i biodiverzitet u kamenolomu Pechurki; drugo, privući javnost i proširiti informiranost o aktivnostima na zaštiti biodiverziteta. Da bi to postigli, tim je održao više od 70 eko lekcija, proveo ture kroz kamenolom, prisustvovao konferencijama, povezao se sa medijima, napravio animirani video i čak organizirao svoja takmičenja za najbolji esej i fotografiju. Vođa projekta: Yanina Dmitrakova, Rusija

Van granica kamenoloma

Plitke bare – poboljšanje povezanosti za amfibije u riječnim kamenolomima šljunka

Projekat je ocijenio potencijal kamenoloma šljunka za poboljšanje i povećanje pejzažne povezanosti za amfibije, jednu od globalno najugroženijih taksona zbog smanjenih habitata. Tim je dao preporuke za kreiranje koridora da se povežu vodene površine, kako zaustaviti širenje invazivnog egzotičnog crvenog močvarnog raka i savjet za poticanje populacije žaba krastača. Vođa projekta: Daniel Gómez de Zamora Martínez, Španija

IMPRESUM

Izdavač:
Tvornica cementa Kakanj d.d. Kakanj
Selima ef. Merdanovića 146
72240 Kakanj
Tel: 032 557 500
Fax: 032 557 600

Za izdavača:
Branimir Muidža, generalni direktor

Urednik:
Emina Dedić
emina.dedic@heidelbergcement.com

Grafička priprema: Emina Dedić

Broj strana: 36

Tiraž: 250 primjeraka